

# اولویت‌های سایبری «جو بایدن» رئیس‌جمهور جدید آمریکا

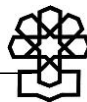
معاونت پژوهش‌های سیاسی – حقوقی  
دفتر مطالعات سیاسی

کد موضوعی: ۲۶۰  
شماره مسلسل: ۱۷۳۹۵  
بهمن‌ماه ۱۳۹۹

## به نام خدا

### فهرست مطالب

۱.....	چکیده راهبردی.....
۲.....	مقدمه.....
۴.....	۱. امنیت سایبری.....
۷.....	۲. رویکرد نسبت به رقبا.....
۱۳.....	۳. غول‌های فناوری و شبکه‌های اجتماعی.....
۱۵.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....



## اولویت‌های سایبری «جو بایدن» رئیس‌جمهور جدید آمریکا

### چکیده راهبردی

بازطراحی ساختار سایبری آمریکا و به‌ویژه احیای بخش‌هایی که در دوران ترامپ حذف شده بودند، به‌منظور تحقق بازدارندگی سایبری، نخستین اقدام بایدن در ایجاد هماهنگی و تسهیل روابط میان بنیادها و آژانس‌های سایبری است. ایالات متحده در دوران بایدن در رویارویی با چین، به‌دنبال یک اجماع سایبری-تجاری به‌روز و مؤثر خواهد بود. رئیس‌جمهور جدید ایالات متحده، در برابر روسیه رویکردی سخت اتخاذ می‌کند و از طریق همکاری مؤثر با بخش خصوصی و متحدان سیاسی به‌ویژه اتحادیه اروپا، برای محافظت از داده‌ها، حریم خصوصی، موضوع شبکه‌های اجتماعی و همچنین زیرساخت‌های حیاتی آمریکا و امنیت انتخابات، لوايح جدیدی تدوین و اجرایی خواهد کرد.

جو بایدن در مقابله با ایران، از یک سیاست فشار حداکثری تهاجمی خشونت‌آمیز به رهبری افراطیونی مانند جان بولتون و برایان هوک به یک روند تدریجی نفوذ بر بستر علاقه‌های فرهنگی و ارتباطات ورزشی و فناورانه با حضور ایرانی-آمریکایی‌ها روی می‌آورد. پروژه مشروعیت‌سازی بین‌المللی برای فشار حداکثری و اتکا بر تنش‌های اجتماعی و شکاف‌های اقتصادی به‌منظور دوقطبی‌سازی‌های هوشمند ملت-دولت با هدف تولید

نارضایتی از وضع زندگی در ایران برنامه احتمالی آمریکایی‌ها در این حوزه خواهد بود. شاید بتوان راهبرد جدید را «نفوذ تحریم‌محور» نامید.

### مقدمه

یکم بهمن ماه، جو بایدن رئیس‌جمهور جدید ایالات متحده آمریکا قدرت را در کاخ سفید به‌دست گرفت. برآوردها نشان می‌دهد بایدن در بسیاری از حوزه‌ها از جمله حوزه سایبر، تغییرات پرشماری را رقم خواهد زد. این تغییرات به‌صورت عمده بر محورهایی خواهد بود که با بی‌توجهی دونالد ترامپ روبه‌رو بوده است. از نظر کارشناسان و تحلیلگران، الگوی تغییر براساس ساختار و رویکردی است که از زمان اواما آغاز شد. تمرکز بر هماهنگی نهادها و دستگاه‌های متولی مسائل متعدد و متنوع سایبری و اهمیت بخشیدن به این حوزه، یعنی دقیقاً همان چیزی که با بی‌اعتنایی ترامپ روبه‌رو شد، سرلوحه تغییرات احتمالی خواهد بود.

«کریستوفر پینتر» از مقامات ارشد سایبری دولت اواما با بیش از ۲۷ سال تجربه و تخصص در حوزه مسائل سایبری به‌ویژه جرائم اینترنتی و از اعضای شورای امنیت ملی آمریکا تصریح می‌کند اعضای کابینه ترامپ و مقامات سایبری دولت او توجه ویژه‌ای به این حوزه داشتند، اما این ترامپ بود که به شکل یک‌طرفه و تهاجمی تمامی آن نظرات و کارشناسی‌ها را زیر سؤال می‌برد.<sup>۱</sup> از نظر او، بایدن باید سیاست‌های سایبری ایالات متحده را سازگارتر با نظرات کارشناسی و استراتژیک‌تر با تهدیدات بیرونی کند. در نتیجه احتمالاً

1. <https://www.washingtonpost.com/politics/2020/11/09/cybersecurity-202-biden-will-get-tougher-russia-boost-election-security-here-what-expect>



آمریکا با یک تجدیدنظر اساسی در سیاست‌های سایبری روبه‌رو خواهد بود. چیزی که در نظر «جیمز لوئیس»، کارشناس سایبری مرکز مطالعات استراتژیک و بین‌المللی (CSIS) عبارت خواهد بود از درجه بالایی از تداوم سیاست‌های اواما با اجرای بسیار نرم‌تر.<sup>۱</sup>

براساس برنامه انتخابات ۲۰۲۰ حزب دمکرات<sup>۲</sup>، بایدن و هریس باید ضمن حفظ و حراست از توانمندی‌های سایبری آمریکا بتوانند بر تهدیدات سایبری غلبه کنند. علاوه بر این لازم است با اتکا به یک همکاری مؤثر با بخش خصوصی و متحدان سیاسی، برای محافظت از داده‌ها به‌ویژه اطلاعات مالی افراد و همچنین زیرساخت‌های حیاتی آمریکا برنامه‌ای مدون و اجرایی تنظیم کند. در این مسیر، تجربه دیپلماتیک بایدن و تجربه و تمرکز «کاملا هریس» در سنای آمریکا بر مسائل سایبری به شکل ویژه‌ای مورد توجه قرار گرفته است. علاوه بر این، فراخوان ۳۲ نفر از کارشناسان و فعالان حوزه سایبر و آی‌تی به کمیته دولت انتقالی بایدن از جمله چهره‌هایی که در دولت اواما در مناصب امنیتی و جایگاه‌های اطلاعاتی قرار داشتند،<sup>۳</sup> نشان از اهمیت بالای این حوزه برای تیم جدید حکمرانی آمریکا دارد. هرچند نباید فراموش کرد سایبر در زمره موضوعات اعلامی بایدن برای رسیدگی آنی نیست و حساب توئیتری مشترک بایدن و هریس «مقابله با کرونا»، «عدالت نژادی» و «تغییرات آب و هوایی» را در فهرست ابتدایی مسائل مهم پیش رو نام برده است. چالش‌ها و تهدیداتی که به‌صورت مشخص در چند سال اخیر برای فضای مجازی جمهوری اسلامی ایران پدید آمده است، ضرورت توجه به فرایندهایی که دولت آینده آمریکا را شکل می‌دهد، ضروری می‌سازد. پژوهش حاضر، به‌دنبال تحقق این ضرورت است.

---

1. <https://www.politico.com/newsletters/weekly-cybersecurity/2020/11/09/how-cyber-policy-will-evolve-under-biden-791470>

۲. قابل دریافت از:

<https://democrats.org/wp-content/uploads/sites/2/2020/08/2020-Democratic-Party-Platform.pdf>

۳. قابل دریافت از:

<https://buildbackbetter.com/the-transition/agency-review-teams>

## ۱. امنیت سایبری

**الف) امنیت انتخابات:** در چهار سال اخیر تلاش دمکرات‌ها برای تخصیص بودجه بیشتر برای پشتیبانی از انتخابات آمریکا در مقابل هک و دستکاری افکار عمومی، با مخالفت ترامپ و جمهوریخواهان سنای آمریکا روبه‌رو شده است. به نظر می‌رسد ترامپ گمان می‌کرد درخواست‌ها و توجهات دمکرات‌ها به این موضوع، یک پروژه سیاسی است تا پیروزی او در انتخابات جنجالی ۲۰۱۶ آمریکا را زیر سؤال ببرد. جمهوریخواهان تنها با یک چهارم بودجه‌ای که از نظر دمکرات‌ها می‌تواند امنیت انتخابات را تأمین کند، یعنی یک میلیارد دلار موافقت کرده بودند. اما اینک با رفتن ترامپ راه برای توجه و احتمالاً بودجه بیشتر باز خواهد شد. موضوعی که البته به ترکیب کنگره نیز بستگی دارد.

علاوه بر این، موضوع میزان و دامنه اجرای انتخابات از سوی دولت فدرال مسئله مهمی است. جمهوریخواهان تأکید دارند باید از استقلال و جایگاه ایالت‌ها در اجرای انتخابات دفاع کرد و هر گونه استانداردسازی به معنای کنترل انتخابات از سوی دولت فدرال است و دمکرات‌ها تصریح می‌کنند این شکل از تفویض اختیارات، خطرات سیاسی و تهدیدهای سایبری گوناگونی را متوجه امنیت انتخابات می‌کند. از نظر «جیک براون»، مدیر برنامه انتخاباتی دانشگاه شیکاگو «انتظار می‌رود بایدن به حفاظت از سیستم‌های انتخاباتی موجود و مبارزه با روش‌های انتشار اطلاعات نادرست در بسترهای آنلاین علاقه بیشتری داشته باشد».<sup>۱</sup> در نتیجه با روی کار آمدن دولت بایدن باید منتظر یک لایحه در مورد امنیت انتخابات بود. مجلس نمایندگان آمریکا در ماه سپتامبر لایحه کمک ۴۰۰ میلیون

1. <https://www.cambridgeglobal.com/news/2020/11/9/cga-in-the-news-politicos-cyber-under-biden>



دلاری به ایالت‌ها و مقامات محلی را تصویب کرد که در سنای آمریکا متوقف مانده است. «سوزان اسپولدینگ» که در دولت اوباما، بالاترین مقام امنیت سایبری در وزارت امنیت سرزمینی را برعهده داشت، بر این باور است که موضوع امنیت سایبری، یک موضوع مورد اتفاق دو حزب آمریکاست و از این نظر، می‌توان امید داشت در دولت بایدن، این موضوع از آشفتگی و بی‌توجهی دوران ترامپ خارج شود.<sup>۱</sup>

**ب) هماهنگی سایبری در دو سطح داخلی و خارجی:** در دوران ترامپ، تغییرات در نهادهای امنیتی آنقدر پرشمار و متعدد بوده است که مبارزه با تهدیدات به حاشیه رفته است.<sup>۲</sup> بازطراحی ساختار سایبری آمریکا و به‌ویژه احیای بخش‌هایی که در دوران ترامپ حذف یا به تعبیر کارشناسان سایبری، منفعل شده بودند، نخستین اقدام بایدن در ایجاد هماهنگی و تسهیل روابط میان بنیادها و آژانس‌های سایبری است. در مه ۲۰۱۸، جان بولتون جایگاه هماهنگ‌کننده سایبری را با هدف ساده‌سازی امور از بین برد. اقدامی که با انتقاد شدید دمکرات‌ها روبه‌رو شد. این جایگاه، مسئولیت هماهنگی ارکان سایبری جامعه اطلاعاتی آمریکا را با شورای امنیت ملی آمریکا برعهده داشت و توسط باراک اوباما پایه‌گذاری شده بود. مایکل دنیل، هماهنگ‌کننده سایبری کاخ سفید در دوران اوباما پس از این اتفاق گفته بود «این موضوع نشان می‌دهد امنیت سایبری چندان برای دولت ترامپ

---

1. [https://www.washingtonpost.com/politics/2020/11/09/cybersecurity-202-biden-will-get-tougher-russia-boost-election-security-here-what-expect/?utm\\_campaign=wp\\_the\\_cybersecurity\\_202&utm\\_medium=email&utm\\_source=newsletter&wpisrc=nl\\_cybersecurity202](https://www.washingtonpost.com/politics/2020/11/09/cybersecurity-202-biden-will-get-tougher-russia-boost-election-security-here-what-expect/?utm_campaign=wp_the_cybersecurity_202&utm_medium=email&utm_source=newsletter&wpisrc=nl_cybersecurity202)

2. <https://www.scmagazine.com/home/security-news/cybersecurity-and-a-potential-biden-white-house-past-tech-priorities-resurrected/>

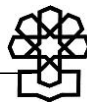
اهمیت ندارد».<sup>۱</sup> حذف این سمت عملاً نحوه ارائه اطلاعات به رئیس‌جمهور و وزن‌دهی اولویت‌ها و اقدامات نهادها و آژانس‌های مختلف سایبری را دچار چالش کرد. علاوه بر این جایگاه، دولت ترامپ پست هماهنگ‌کننده سایبری در وزارت خارجه را نیز حذف کرد. موضوعی که انتقادهای جمهوریخواهان کنگره را نیز برانگیخت و کمیسیون امنیت سایبری کنگره خواستار بازگرداندن این دو جایگاه شد. فعالان حوزه امنیت سایبری معتقدند احیای این دو جایگاه در کنار تقویت آژانس امنیت سایبری و امنیت زیرساخت ایالات متحده (CISA) که به دستور ترامپ تأسیس شد و همچنین افزایش بودجه این نهاد جامعه اطلاعاتی و نهادهای سایبری، ضعف آمریکا در مواجهه با تهدیدات رقبای سایبری این کشور به‌ویژه روسیه و چین را جبران می‌کند. برخلاف دیدگاه کارشناسان که از بایدن تقاضا کرده بودند «کریستوفر کربز» که رویکردی فراجناحی دارد، همچنان در جایگاه مدیریت این آژانس ننگه دارد و دوره مسئولیت مدیریتی این آژانس را پنج‌ساله کند، ترامپ او را به‌دلیل مقاومت در مقابل ادعای تقلب دمکرات‌ها در انتخابات ۲۰۲۰ در نهایت برکنار کرد.<sup>۲</sup>

بدون تردید، به دلیل ماهیت نامتقارن جنگ‌های سایبری و توجه کشورها به ضرورت سرمایه‌گذاری در این حوزه، آمریکا دیگر آن نظم تک‌قطبی سایبری پیشین را ندارد. بوروکراسی سایبری ایالات متحده سنگین و کند شده و چه بسا با توجه و تمرکز بایدن نیز نتواند کارکردهای مؤثر و کارآمد خود را بازآفرینی کند. چرا که این توجه به‌ویژه در دولت ترامپ به نحو شدیدی کاهش یافت و در نتیجه، آمریکا توانایی هم‌راستا کردن متحدان سیاسی خود علیه رقبای سایبری‌اش را از دست داده است. دولت ترامپ به‌ویژه در متقاعدسازی متحدان خود نسبت به انتساب فعالیت‌های مخرب سایبری به دشمنان آمریکا-جز در موارد

1. <https://www.nytimes.com/2018/05/15/technology/white-house-cybersecurity.html>

2. <https://twitter.com/realDonaldTrump/status/1328852352787484677>





معدودی مانند انتساب بدافزار NotPetya به دولت روسیه- ناتوان بود و این گزاره اثبات می‌کند دیپلماسی سایبری دولت بایدن با مشکلات خطیری روبه‌رو خواهد بود. بخشی از این مشکلات به ملی‌گرایی آمریکای دوران ترامپ بازمی‌گردد و بخشی دیگر در این ریشه دارد که تولید یک اجماع سایبری مبتنی بر یک اشتراک منافع با همه اشتراک در تهدیدات بسیار طاقت‌فرساست. اگرچه تجربه معاونت بایدن در دولت اوباما برای ائتلاف‌سازی سایبری آمریکا محل توجه است.

## ۲. رویکرد نسبت به رقبا

**الف) روسیه:** پرونده جنجالی دخالت دولت روسیه در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۱۶ آمریکا که به پیروزی ترامپ انجامید و البته او را نیز تا مرز استیضاح پیش برد، مهم‌ترین موضوع اختلافی دولت آمریکا و دولت روسیه در چهار سال اخیر بوده است. بایدن در مقام رئیس‌جمهور به‌صورت مشخص با این موضوع که به‌گونه‌ای که همچون ترامپ روی کار آمدن او را به چالش بکشد، سر و کار ندارد. بایدن در دوران تبلیغات، به‌صورت آشکار روسیه را به‌دلیل کمک به انتشار ایمیل‌های تأیید نشده فعالیت تجاری پسرش در اوکراین و عملیات روانی علیه او سرزنش کرد<sup>۱</sup> و در مناظره دوم انتخاباتی آنچه را ترامپ «رسوایی» نامید، نپذیرفت.<sup>۲</sup>

در نتیجه ممکن است دو انتقاد اساسی به دولت ترامپ در مواجهه سایبری با روسیه در دولت بایدن جبران شود. منتقدان تصریح می‌کنند مواجهه سایبری آمریکا با روسیه، اولاً

1. [https://www.washingtonpost.com/politics/russian-involvement-biden-laptop-unproven/2020/10/24/ebae1760-1604-11eb-ba42-ec6a580836ed\\_story.html](https://www.washingtonpost.com/politics/russian-involvement-biden-laptop-unproven/2020/10/24/ebae1760-1604-11eb-ba42-ec6a580836ed_story.html)

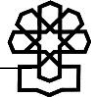
2. <https://edition.cnn.com/videos/politics/2020/10/23/final-presidential-debate-full-video-dbx-vpx.cnn>

متناقض است و ثانیاً منفعلانه است. در دولت ترامپ، آژانس‌هایی مانند وزارت خزانه‌داری آمریکا و فرماندهی سایبری ایالات متحده در تلاش بودند تا با ایجاد اختلالات دیجیتالی و تحریم با آنچه ادعا می‌کردند عملیات‌های هکرهای روسی است، مقابله کنند. اما ترامپ چندان با این‌گونه اقدامات موافق نبود و آن‌گونه که باب وودوارد در کتاب «ترس؛ ترامپ در کاخ سفید» آورده، تصریح کرده بود «شما با این حماقت‌های سایبری‌تان مرا وارد جنگ می‌کنید».<sup>۱</sup> بایدن در جریان مبارزات انتخاباتی ادعا کرد دخالت روسیه در انتخابات پیامدهای جدی به‌دنبال دارد. «ریچارد کلارک» مشاور عالی سایبری باراک اوباما می‌گوید بایدن به‌دنبال این است که اقدامات تهاجمی سایبری، هزینه‌زا باشد.<sup>۲</sup> در نتیجه احتمال می‌رود دولت آمریکا در دوران بایدن، یک رویکرد سخت‌منسجم در مقابل روسیه در پیش گیرد و ضمن هشداردهی به روسیه در مورد تلاش برای هک زیرساخت‌ها و بخش‌های مختلف دولتی و ایالتی به‌عنوان یک هدف مناسب در جنگ نامتقارن سایبری، بر عاملان این حملات به اشکال گوناگون از جمله تحریم اشخاص، صدور کیفرخواست و حملات سایبری تلافی‌جویانه هزینه‌تحمیل‌کند و بدین‌گونه بتواند استراتژی آمریکا در بازدارندگی سایبری را تقویت سازد. علاوه بر این، دموکرات‌ها کوشش می‌کنند نقش خود در عملیات‌های تخریبی علیه روس‌ها را انکار کنند و از پاسخ‌های سایبری آنان، بستر عملیات روانی و سوژه پرونده‌های حقوق بشری بسازند.

(ب) چین: برخلاف آنچه در مورد اختلاف بایدن و ترامپ در مورد نحوه مواجهه سایبری با روسیه و احتمال تجدیدنظر و تغییر اساسی در رویکرد واشنگتن گفته شد، از

1. <https://www.axios.com/bob-woodward-fear-book-excerpts-donald-trump-9f7fa27f-7c8b-4f28-bcc1-99fcb22be315.html>

2. <https://subscriber.politicopro.com/cybersecurity/article/2020/11/cyber-under-biden-similar-policies-but-a-much-higher-priority-2016136?source=email>



نظر کارشناسان رویکرد سختگیرانه آمریکا علیه چین تداوم خواهد یافت. در سال ۲۰۱۵، چین به آمریکا وعده داد توان هک خود را برای سرقت اطلاعات اقتصادی و دانش تجاری آمریکا به کار نخواهد گرفت، اما با روی کار آمدن ترامپ و حاکم شدن فضای تنش بر روابط سایبری دو کشور، عملاً این وعده چین به حاشیه رفت. دولت بایدن همچون دولت ترامپ با سرمایه‌گذاری فناوری‌های مرتبط با نسل پنجم شبکه تلفن همراه (فناوری 5G) در بخش‌های مخابراتی و حضور شرکت‌های چینی در پروژه‌های صنعتی و انرژی به دلیل رقابت شدید تکنولوژیک و تجاری با چین مخالفت خواهد کرد و به‌ویژه در موضوعاتی که احتمال سرقت اطلاعات مهم و داده‌های تعیین‌کننده زیست و اقتصاد آمریکا را تشکیل می‌دهد، سیاستش را تغییر نخواهد داد.<sup>۱</sup> بنابراین اگرچه رویکرد و جهت‌گیری کلی حفظ خواهد شد، ایالات متحده در دوران بایدن در رویارویی با چین نگرانی‌های امنیتی و تجاری خود را با متحدانش به‌ویژه انگلیس و آلمان طرح خواهد کرد تا بتواند یک اجماع سایبری به‌روز و مؤثر علیه پکن بسازد. ضمن آنکه مقامات سایبری دولت ترامپ در رویارویی با چین بسیار محتاطانه و محافظه‌کارانه عمل می‌کردند، زیرا از این هراس داشتند که نظرات آنان در موضوعاتی مانند قرارداد با شرکت هواوی به‌دلیل تمایلات تجاری رئیس‌جمهور کنار گذاشته شود یا از اولویت خارج شود.<sup>۲</sup>

**ج) ایران:** مایکروسافت، دهم سپتامبر ۲۰۲۰ در بیانیه‌ای ادعا کرد هکرهای روس، چینی و ایرانی کمپین‌های انتخاباتی بایدن و ترامپ را مورد هدف قرار داده‌اند و بیش از ۲۷۰۰ مرتبه کوشیده‌اند تا اکانت‌های کاربرانی را که با ستادهای انتخاباتی آمریکا مرتبط هستند و افراد

1. [https://www.belfercenter.org/sites/default/files/legacy/files/IS3903\\_pp007-047.pdf](https://www.belfercenter.org/sites/default/files/legacy/files/IS3903_pp007-047.pdf)

2. <https://www.csis.org/analysis/debate-should-united-states-severely-restrict-huawei-business>

سیاسی خاص را شناسایی کرده و به ایمیل آنها رخنه کنند.<sup>۱</sup> اگرچه عملیات‌های سایبری به دلیل پیچیدگی و تغییر مکرر الگوها، قابلیت رهگیری و مستندسازی قضایی ندارد، توانایی هک گروه‌های ایرانی و همچنین برخورداری از تیم‌های عملیاتی که در گزارش جامع نیروهای سایبری مجری عملیات‌های دستکاری افکار عمومی مؤسسه اینترنت آکسفورد<sup>۲</sup> آمده، نشان می‌دهد ایران در این دو حوزه از اعضای باشگاه قدرت‌های سایبری جهان است. همین عامل سبب شده در هر عملیات گسترده سایبری علیه آمریکا، بدون طرح هیچ گونه استناد یا ادله‌ای، زمینه اتهام‌زنی به ایران پدید آید.

از نظر «گرگ کندریک» مدیر اجرایی فرماندهی سایبری آمریکا در نشست «قابلیت‌ها، اهداف و روش‌های اعمال قدرت سایبری ایران» که چهارم مارس ۲۰۲۰ به میزبانی اندیشکده امنیت سایبری برگزار شد، ایرانی‌ها در دو عرصه فناوری اطلاعات و توانمندی فنی عملیاتی، فرصت و پتانسیل بالایی دارند و از گونه‌ای صبر راهبردی برخوردارند. او تأکید می‌کند ایالات متحده دائماً باید حسگرهای پایش خود را روی ایران و متحدینش متمرکز نماید.<sup>۳</sup> به صورت کلی، آفندهای سایبری ظرفیت انکارناپذیر و سیالیت بالاتری دارند و در نتیجه به مرور زمان، احتمال اقدام از این طریق برای تعادل‌بخشی به نیروهای قدرت بیشتر می‌شود. به‌ویژه وقتی ایران در منطقه حساس غرب آسیا در کنار بازیگران و همسایگانی است که میدان نفوذ اطلاعاتی بازیگران غربی را توسعه می‌دهند. از نظر آمریکایی‌ها رقابت سایبری ایران و رژیم صهیونیستی در ماه‌های اخیر به اهداف غیرنظامی مانند سیستم‌های ذخیره و تصفیه منابع آب اسرائیل تأسیسات

1. <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-54110457>

۲. قابل دریافت از:

<https://comprop.oii.ox.ac.uk/wp-content/uploads/sites/93/2019/09/CyberTroop-Report19.pdf>

3. <https://www.youtube.com/watch?v=PkwEQ-Dg1wE>



بندر شهید رجایی انجامیده، درجه التهاب سایبری را به شکل غیرمترقبه‌ای بالا برده و بازدارندگی سایبری را دچار چالش کرده است.<sup>۱</sup> این پدیده برای بایدن که بازدارندگی سایبری را به‌عنوان یک اولویت خطیر به رسمیت می‌شناسد، در حکم یک شوک سیاستگذارانه است.

ایالات متحده حتی اگر ابزارهای لازم را برای مقابله با حملات سایبری فراهم کرده باشد، جنس این حملات و شکل این جنگ به‌گونه‌ای است که همیشه زمان کافی برای تصمیم‌گیری و اقدام پدافندی وجود ندارد. از نظر برخی کارشناسان، «تحقیق و تحریم دیگر بازدارندگی سایبری ایجاد نمی‌کند». آنها معتقدند نشانه گرفتن اعتبار و شهرت سیاستمداران و کشورها، مؤثرتر از مسدودسازی دارایی‌ها و تحریم اقتصادی است. مثلاً اینکه فرزندان این مقامات در دانشگاه‌های آمریکا تحصیل می‌کنند یا آنها در آمریکا چند حساب بانکی دارند. محور استراتژی جدید بازدارندگی سایبری این است که «بدنام‌سازی چهره‌های سیاسی و طراحان عملیات‌ها» تأثیرگذارتر از تحریم آنان است. نامتقارن بودن جنگ اقتضا می‌کند به شکل غیرنظامی و در یک دوره زمانی پاسخ داد.<sup>۲</sup> چیزی که دمکرات‌ها در آن مهارت بیشتری دارند.

یکی از مهم‌ترین تصمیمات سایبری ترامپ، ارتقای جایگاه فرماندهی سایبری ایالات متحده و اعطای جایگاه نظامی به این سمت و سپردن اختیار اجرای حملات سایبری با هر دامنه‌ای بدون کسب اجازه از رئیس‌جمهور بود. موضوعی که در دوران اوباما به اجازه رئیس‌جمهور نیاز

1. <https://foreignpolicy.com/05/06/2020/israel-and-iran-just-showed-us-the-future-of-cyberwar-with-their-unusual-attacks/>

2. <https://foreignpolicy.com/25/09/2020/real-hacking-threat-foreign-election-interference-2020/>

داشت.<sup>۱</sup> به نظر می‌رسد بایدن نیز رویکرد ترامپ را ادامه دهد و لغو دستورالعمل‌های دوره اوباما برای اجرای آینده‌های سایبری در آگوست ۲۰۱۸ تداوم یابد. در نتیجه باید انتظار داشت دامنه حملات سایبری آمریکا با پیوست‌های سیاسی و رسانه‌ای علیه ایران توسعه پیدا کند.

با توجه به دو سخنرانی اخیر اوباما در مورد تهدید اینترنت در به‌خطر افتادن دموکراسی و حکمرانی ایالات متحده و همچنین اولویت بایدن در مواجهه با آنچه آمریکایی‌ها اطلاعات گمراه‌کننده (Misinformation) و عملیات‌های دستکاری در افکار عمومی می‌نامند، احتمال می‌رود اتهام‌زنی‌های آمریکا به ایران در حوزه موشکی و حقوق بشر به موضوع سایبری نیز تسری یابد.

علاوه بر این، پیروزی بایدن می‌تواند شکل مواجهه رسانه‌ای مبتنی بر رسانه‌های اجتماعی آمریکا را تغییر دهد و از یک سیاست فشار حداکثری تهاجمی خشونت‌آمیز به رهبری افراطیونی مانند جان بولتون و برایان هوک به یک روند تدریجی نفوذ بر بستر علاقه‌های فرهنگی و ارتباطات ورزشی و فناورانه با حضور ایرانی-آمریکایی‌ها تبدیل کند. می‌توان گفت ساختارهایی همچون «میز ایران در شورای امنیت ملی آمریکا» که در دوران ترامپ عملاً تعطیل شد، بار دیگر باز می‌گردد و معارضان جمهوری اسلامی از جنگ طلبانی مانند مسیح علی‌نژاد و مریم معمار صادقی و سعید قاسمی نژاد به چهره‌های دیگری همچون تریتا پارسی و سحر نوروززاده تغییر خواهند کرد. با این نگاه، یک پروژه مشروعیت‌سازی فشار حداکثری و اتکا بر تنش‌های اجتماعی و شکاف‌های اقتصادی به‌منظور دوقطبی‌سازی‌های هوشمند ملت-دولت با هدف تولید نارضایتی از وضع زندگی در ایران در راه خواهد بود. شاید بتوان راهبرد جدید را «نفوذ تحریم‌محور» نامید. به‌ویژه توانایی

1. <https://www.wsj.com/articles/trump-seeking-to-relax-rules-on-u-s-cyberattacks-reverses-obama-directive-1534378721>



دیپلماتیک تیم جدید رهبری کاخ سفید در اعتبارسازی و اجماع‌سازی در موضوعاتی مانند حریم شخصی دیجیتال، مقابله با کمپین‌های اطلاعات گمراه‌کننده و حملات سایبری<sup>۱</sup> می‌تواند موضوع منازعات آتی ایران و آمریکا قرار گیرد و پیوستی برای دیگر حوزه‌ها مانند توانایی موشکی، حقوق بشر و حتی موضوع هسته‌ای فراهم آورد.

### ۳. غول‌های فناوری و شبکه‌های اجتماعی

دمکرات‌ها در مواجهه با برخی مسائل از جمله مالیات و آموزش به صورت مشخص به دو دسته مترقی و رادیکال تقسیم می‌شوند. دسته رادیکال همچون الیزابت وارن، کاندیدای دمکرات‌ها در انتخابات ۲۰۲۰، کوشش دارند ایده‌های سوسیالیسم را بر نحوه زیست در جهان جدید از جمله الگوی درآمدزایی صنایع فناورانه جدید همچون پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی اعمال کنند و دسته مترقی به دنبال این هستند که مقابله مستقیم و صریح را کنار بگذارند و مبتنی بر قاعده‌سازی و قانون‌نویسی، حوزه کنش خود را گسترش دهند. در برخی دیدگاه‌ها، پلتفرم‌ها اهرم‌های نوین سرمایه‌داری هستند که فقط بازارهای آنلاین نیستند، بلکه بازارها و در نتیجه نحوه دریافت و پرداخت‌ها و در نتیجه مفاهیم دیگری همچون پول، انبار، اعتبار مالی، بانک و ... را دچار تغییرات بنیادین می‌کنند و انقلابی به مراتب شگفت‌آور از انقلاب صنعتی رقم می‌زنند.<sup>۲</sup> روی هم رفته، غول‌های فناوری به‌ویژه گوگل، مایکروسافت، اپل یا پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی همچون فیس‌بوک و توییتر

1. <https://www.cybersecuritydive.com/news/biden-cyber-privacy-official-selection/588990/>

۲. گزارش مرکز مطالعاتی «آی‌تی فورچنج» (IT for Change)، قابل دریافت از: [https://itforchange.net/platformpolitics/wp-content/uploads/2018/09/Mid\\_Project\\_Reflections\\_2018.pdf](https://itforchange.net/platformpolitics/wp-content/uploads/2018/09/Mid_Project_Reflections_2018.pdf)

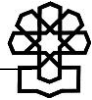
آنقدر قدرتمند و گسترده شده‌اند که حکمرانی سایبری را عملاً ناممکن کرده و اعمال قوانین و محدودیت‌ها را با وقفه روبه‌رو ساخته‌اند.<sup>۱</sup>

اما در ماه نوامبر ۲۰۲۰ دو رخداد مهم یعنی شکایت وزارت دادگستری آمریکا از شرکت گوگل به جرم نقض قانون ضدانحصار و بازپرسی از مدیران عامل توییتر و فیس‌بوک به دلیل رفتار فراتر از اختیارات آنان در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۰، نشان داد دولت آمریکا به شکل جدی به دنبال اعمال حکمرانی خود در عرصه سایبری است. غول‌های فناوری مدعی‌اند آنان به اندازه کافی مشکلات و دشواری‌های مختص خود در شیوه جدید تجارت را دارند و حتی با تأمین یک‌دهم تولید ناخالص داخلی آمریکا بیش از آنکه مشکل‌ساز باشند، برای نظام سیاسی آمریکا منفعت داشته‌اند. تشخیص اینکه آیا این شرکت‌ها در جهت منافع عمومی حرکت می‌کنند یا خیر، به یک بررسی موشکافانه، انتقادی و فراگیر نیاز دارد. اما مطابق برآوردها، دولت جدید آمریکا با قاطعیت بیشتری با غول‌های فناوری روبه‌رو خواهد شد و کوشش خواهد کرد در موضوعاتی مانند صیانت از داده‌های کاربران به‌ویژه اطلاعات بیومتریک، بهداشت و سلامتی و اطلاعات مکانی و احترام به حریم خصوصی آنان با تدوین قوانین جدید به‌صورت فعالانه‌تری وارد شود و در نتیجه هسته اصلی مدل درآمدی کسب‌وکارهای مرتبط با حوزه تبلیغات مبتنی بر دیتا به شکل اساسی دچار تغییر خواهد شد.<sup>۲</sup> برای نمونه می‌توان گفت پلتفرم تیک‌تاک که اتفاقاً در آمریکا بیش از ۱۰۰ میلیون کاربر دارد و از سوی دولت ترامپ، مسدود شد؛ برای فعالیت در آمریکا همچنان ممانعت داشته باشد. احتمالاً تلاش‌های کمیسیون تجارت فدرال که با

1. <https://www.foreignaffairs.com/articles/10-02-2020/too-big-prevail>

2. <https://www.cbsnews.com/news/big-tech-google-apple-amazon-facebook-expect-next-presidential-administration/>





هدف حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان تشکیل شده، علیه فیس‌بوک در نهایت به شکایت وزارت دادگستری از فیس‌بوک بینجامد. به‌ویژه که کمیته‌های مرتبط با این موضوعات در سنای آمریکا در اختیار جمهوریخواهانی است که در این حوزه با دمکرات‌ها اشتراک نظر دارند.

### جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

دو ویژگی اساسی جو بایدن یعنی سابقه معاونت ریاست‌جمهوری آمریکا در سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۷ و ارتباط نزدیک با نیروهای دانشگاهی و پژوهشگران تحلیلی فعال در آژانس‌های سایبری دولت اوباما سبب می‌شود حوزه سایبر به‌رغم غیبت در فهرست اولویت‌های کلیدی اعلامی دولت جدید آمریکا، با یک رویکرد جدید ائتلاف‌ساز روبه‌رو شود و موضوعاتی مانند شکاف دیجیتالی، صیانت از داده‌ها، الگوی درآمدی از رسانه‌های اجتماعی و به‌ویژه دو موضوع بازدارندگی سایبری و اطلاعات گمراه‌کننده روی میز سیاستگذاری آمریکا قرار گیرد. نمی‌توان گفت آشفستگی دولت ترامپ در این حوزه به صورت مطلق پایان یافته، اما تمرکز و انرژی رئیس‌جمهور جدید در این حوزه و ارتباط شخص او با کارشناسان باسابقه وزارت‌های امنیت سرزمینی، دفاع و آژانس‌های سایبری هماهنگی و تمرکز جدیدی را رقم خواهد زد. با این حال، سه چالش عمده یعنی «همه‌گیری ویروس مرگبار کرونا»، «دشواری سیاستگذاری در حوزه‌های چندمتغیره سایبری» و «رویکرد فعالانه رقبای سایبری آمریکا» می‌تواند برآوردها و ارزیابی‌های مورد انتظار را دچار وقفه و انفعال کند.





مرکز پژوهش‌ها  
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۷۳۹۵

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اولویت‌های سایبری «جو بایدن»، رئیس‌جمهور جدید آمریکا

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه امنیتی - دفاعی)

تهیه و تدوین: محمد رستم‌پور

ناظران علمی: حجت‌الاسلام جلیل محبی، علیرضا کوهکن

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —



واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۹/۱۱/۱۵